

Bulletin 126

februari 2015

Vriendenkring van het Streekmuseum Hoeksche Waard

Contributie minimaal €15,00 per persoon per jaar. ING Bank: NL89 INGB 0003 8708 52
De Stichting Vriendenkring is ANBI-geregistreerd.

Dagelijks bestuur

Voorzitter	mr. G. Schilperoort
Secretaris	mr. R. van der Waal tel. 015-2569775
Penningmeester en ledenadministratie	C. Spruit @: cor.spruit@hccnet.nl tel. 0186-601385

Redactiecommissie

mr. G. Schilperoort
mr. R. van der Waal

Redactieadres

Hofweg 13
3274 BK Heinenoord
@: rvanderwaal@planet.nl

Lay-out

J. Koster
@: jmwkoster@upcmail.nl

't Hof van Assendelft

Hofweg 13
3274 BK Heinenoord

Boerderij Oost-Leeuwenstein

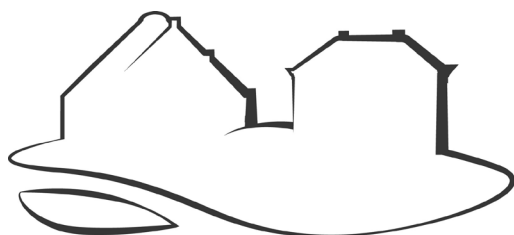
Dorpsstraat 13
3274 BB Heinenoord
tel. 0186-601535
www.museumhw.nl
@: info@streekmuseumhw.nl

Openingstijden

museum	woensdag t/m zondag 13.00 tot 17.00 uur zaterdag 10.00 tot 17.00 uur
documentatiecentrum	woensdag 9.00 tot 13.00 uur zaterdag 10.00 tot 17.00 uur

INHOUD

Van de voorzitter	3
Nieuwe vrienden	5
Vriendendag 2014	6
Directeur Museum Hoeksche Waard	
wint prijs Jong Monumenten Talent	8
Activiteitenagenda	9
De tijd staat nooit stil	10
Oproepen	15
Aanwinsten	17
Toekomst voor het Verleden	18
Mijlpaal voor de werkgroep fotografie	23
Genealogie & Streekhistorie	28
Dialecten Hoeksche Waard	31
De vragenrubriek	36

**STICHTING
VRIENDENKRING**
VAN HET STREEKMUSEUM HOEKSCHÉ WAARD

VAN DE VOORZITTER

Beste vrienden,

Jarenlang heeft het museum dankbaar gebruik kunnen maken van de werkplaats op het trekkerstation van de voormalige Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. Nu de loodsen op dat terrein gesloopt gaan worden was het museumbestuur genoodzaakt naar een oplossing zoeken. We kunnen immers niet zonder een plek voor opslag van gereedschappen en verf, voor het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan de collectie en voor het bouwen van tentoonstellingsonderdelen. Na zorgvuldige afwegingen is besloten om een nieuwe werkplaats te bouwen bij 't Hof van Assendelft op de plek waar nu het tuinhuisje staat. Het tuinhuisje wordt verplaatst naar een andere hoek van het terrein. Gelukkig kan veel werk worden verricht door vrijwilligers, maar toch worden de kosten geraamd op zo'n € 15.000. Dit bedrag zal door de Vriendenkring worden gedragen. Dank zij de financiële bijdragen die u als vrienden levert aan de Vriendenkring is het mogelijk om deze werkplaats te bouwen. Hartelijk dank daarvoor!

Zo kom ik vanzelf op de acceptgirokaart die u bij dit Bulletin aantreft. Daarmee kunt u uw bijdrage over 2015 overmaken. Net als vorig jaar is de minimumbijdrage voor elke vriend € 15. Een hogere bijdrage is altijd welkom.

Het zal u bekend zijn dat de Vriendenkring bij de belastingdienst is gerangschikt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) zodat uw bijdrage aftrekbaar is voor de inkomstenbelasting. Omdat lang niet iedereen meer dan 1% van zijn belastbaar inkomen aan fiscaal aftrekbare giften besteedt en daardoor niet aan een aftrekpost wegens giften toekomt, wijs ik u op de mogelijkheid om een periodieke gift te doen die fiscaal aftrekbaar is ongeacht het totale bedrag dat u in één kalenderjaar aan goede doelen geeft. Tot 2014 was voor het doen van zo'n periodieke gift een notariële akte vereist, waar natuurlijk kosten aan verbonden waren. Inmiddels is de notariële akte niet meer nodig. U kunt een overeenkomst "periodieke gift in geld" downloaden van de website van de belastingdienst, deze invullen, ondertekenen en laten voorzien van de handtekening van één van de bestuursleden van de Vriendenkring. Onze penningmeester zal de getekende overeenkomst dankbaar in ontvangst nemen. Mocht u voor deze periodieke gift kiezen, moet u er overigens wel op letten dat u de bijdrage over 2015 pas overmaakt na ondertekening van de overeenkomst.

Aan welke voorwaarden een periodieke gift precies moet voldoen om in aanmerking te komen voor aftrek in uw aangifte inkomstenbelasting, kunt u lezen via **www.belastingdienst.nl/giften**.

In de periode van één jaar hebben drie bestuursleden van de Vriendenkring besloten om hun functie neer te leggen. Haar verhuizing naar Ridderkerk was voor Coby van Buren aanleiding om een punt te zetten achter haar bijzonder lange staat van dienst als bestuurslid. Ilse van den Berg en Margreet Quartel traden in 2006 gelijktijdig toe tot het bestuur met als kerntaak het voorbereiden van de Vriendendag en besloten vorig jaar om tegelijk af te treden als bestuurslid. Ilse en Margreet blijven in de Hoeksche Waard wonen en als vrijwilliger beschikbaar. Alle drie hebben veel en waardevol werk verricht, waarvoor het bestuur hen hartelijk dank zegt. In de opvolging is inmiddels voorzien: Henriëtte Visser en Nel Koudijs zijn vorig jaar toegetreden tot het bestuur van de Vriendenkring.

Verder wordt in dit Bulletin vooruitgeblikt en teruggekeken. ArieJan Olree doet verslag van de Vriendendag van 11 oktober jl., Belle van den Berg kondigt een nieuwe tentoonstelling aan en kijkt terug op de belangrijkste gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Willy Spaan vertelt over de voltooiing van de doorstart van het museum, die in 2007 van start ging met de presentatie van het rapport “Toekomst voor het verleden” van de Projectgroep Doorstart Streekmuseum. Net als alle andere bijdragen in dit Bulletin de moeite waard om kennis van te nemen.

Gert Schilperoot

NIEUWE VRIENDEN

Waar het wat betreft het aantal vrijwilligers juist zo goed gaat (meer dan 150), gaat het met het aantal vrienden juist niet goed. Helaas moeten wij constateren dat de steun voor Museum Hoeksche Waard vermindert. Konden wij u in het vorige Bulletin nog 1.588 vrienden melden, nu is dat aantal 1.525.

Wij volgen hierin een landelijke trend. Naarmate de overheid minder subsidieert wordt er vanuit steeds meer sectoren in de samenleving (onderwijs, kunst en cultuur, zorg en welzijn) een beroep op donateurs gedaan.

Mede door de oproep in het vorige Bulletin hebben wij weer twintig nieuwe vrienden kunnen noteren. Daarvoor de aanbrengers hartelijk dank en aan de nieuwe vrienden een hartelijk welkom.

De nieuwe vrienden zijn:

J. Visser	Mijnsheerenland
E.W.M. van Vliet	Heinenoord
L. van der Sluis	Oud-Beijerland
B. van der Linden	Heinenoord
H.H. Verveer	Ridderkerk
A. van der Giesen	Westmaas
R. van 't Geloof	Hendrik-Ido-Ambacht
J.L. Boels	Klaaswaal
Klaver	Puttershoek
B. de Graaf	Maasdam
D. Messer en J. Messer-Borchert	Poortugaal
L. Konijnendijk	Spijkenisse
A.M. de Vlaming	Maasdam
J. Pott	Heinenoord
T. in 't Veld-Busch	Mijnsheerenland
K. Robbemont-Kooij	's-Gravendeel
I. Robbemont-Donkersloot	's-Gravendeel
V. Verbiest	Oud-Beijerland
L. Leeuwenburgh	Heinenoord

VRIENDENDAG 2014

In het hiernavolgende verslag van de Vriendendag 2014, die op 11 oktober werd gehouden, is de heer ArieJan Olree “aan het woord”. Wij zijn blij dat hij nu (na zijn impressies over de Vriendendag van 2012) voor de tweede keer de taak op zich heeft genomen om zijn indrukken aan de lezers door te geven. De redactie dankt hem daar hartelijk voor.

De buienradar beloofde dat het een mooie dag zou worden met kans op wat regen in de namiddag. Wij dus onderweg, maar voor de zekerheid toch maar een paraplu in de achterbak mee. Onderweg vielen wat regendruppels voor het stof.

In de namiddag werd het toch nog mooi, maar dat was na een weer heel gezellige dag in ‘t Hof van Assendelft en het museum in de boerderij.

De regie van de dag was in handen van Ilse, Margreet en Henriëtte. Alles was onder controle te beginnen bij de ontvangst, met alle medewerkers, was het weer een gezellig terugzien van zoveel bekenden en onbekenden uit de Waard. Koffie metzelfgemaakt gebak, daar zou je gewoon alleen al voor komen. Maar ook voor de stichtster van het Hof, voor de schoenlapper en de dokter.....

En dan de verhalen, kostelijk gewoon, net als op een verjaardag, een beetje van hetzelfde en toch net weer anders.

Op naar de lezingen. Zelf ben ik nogal bezig met genealogie en koos dus voor de presentatie in Oost-Leeuwenstein door Leonard van Kessel. In het kort, maar heel overzichtelijk heeft hij ons bit-wijs gemaakt waar we zoal terecht kunnen als we geïnteresseerd zijn waar we vandaan komen (bijv. via HCC).

Prachtige uitspraken werden er ook geprojecteerd, bijv. een hobby die je niet loslaat en als je jong bent heb je geen belangstelling en als die er is kun je niet zoveel meer navragen... Heel onvolledig natuurlijk, maar U kunt het altijd bij hem navragen en een cursus oud schrift volgen.

Mijn vrouw ging naar de lezing van Belle van den Berg. Zij legde uit wat er allemaal al niet gedaan dient te worden om lid te mogen zijn van de Museumvereniging. En dan te bedenken wat er al niet gedaan is door de vrijwilligers. Het beschrijven, scannen, nummeren, een hele klus als je alleen al eens kijkt naar de presentatie van het kruideniersinterieur in het Museum. Ieder onderdeel ervan...

Zo ben ik ongemerkt van het Hof in Oost-Leeuwenstein terecht gekomen. Wat is het prachtig geworden!

Een schitterende opstelling over het dagelijkse leven. Bij ieder onderdeel weer een prachtig verhaal. De kast van de dokter, die oorspronkelijk een kast geweest is waar drank in werd gezet zoals je dat in wat oudere cafés nog wel ziet.

Het verhaal van de schoenmaker en dat van de schooljuffrouw uit Strijensas. Het heeft de dag “thuis” een diepe dimensie gegeven. Het was weer tekort want de “Vijf Schelpen” in Mijnsheerenland stond ook op het programma. Het jaarlijkse hoogtepunt: de oogstmaaltijd met spek met peren, aardappelen met karnemelk of snert met katenspek altijd vooraf gegaan door een lichte soep. De ruim 60 deelnemers aan deze dag hebben zich het weer goed laten smaken. Dank aan het bestuur, maar vooral al die vrijwilligers. Een pluim op jullie hoed.

ArieJan Olree

Aan de spek met perenmaaltijd in de Vijf Schelpen in Mijnsheerenland op 11 oktober 2014.

Foto: Bas Schelling

DIRECTEUR MUSEUM HOEKSCHÉ WAARD

wint prijs jong monumententalent

Belle van den Berg
is de eerste
winnaar Jong
Monumenten
talent
Foto:
Joost Enklaar

De prijs voor Jong Monumententalent 2014 is gewonnen door Belle van den Berg (33), directeur van Museum Hoeksche Waard in Heinenoord. Ze ontving de prijs op 13 november tijdens het Nationaal Monumentencongres in Haarlem uit handen van Marjan Hammersma, directeur-generaal Cultuur en Media van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De jury omschreef Belle van den Berg als 'een erfgoedsoldaat in de provincie'. De nieuwe

prijs voor Jong Monumententalent is ingesteld om jonge mensen in de schijnwerpers te zetten, die actief zijn in de erfgoedsector en daarin een opvallende rol spelen. Belle was zonder dat zij het wist voorgedragen door het museumbestuur. Uiteindelijk werd zij uit achttien uit het hele land afkomstige kandidaten gekozen.

Erfgoedsoldaat

De jury omschreef Belle van den Berg als een echte duizendpoot die op jonge leeftijd al veel voor elkaar heeft gekregen. Zo begeleidde ze als directeur van Museum Hoeksche Waard de restauratie van twee rijksmonumenten: het Hof van Assendelft en boerderij Oost-Leeuwenstein. Ook zette ze met de nieuwe inrichting van het museum het cultuurlandschap van de streek prominent op de kaart. Zij toonde daarbij haar talent: veelzijdig, koersvast en verbindend, in staat draagvlak te verwerven en een grote complexe vrijwilligersorganisatie te runnen. Zij combineert ondernemerschap, financieel en museaal inzicht met liefde en zorg voor cultureel erfgoed en monumenten. De jury noemde haar 'een erfgoedsoldaat in de provincie' en stelde dat 'dit soort mensen van groot belang is voor de erfgoedbeleving in ons land'. Belle was erg blij en vooral verrast. Ze hoopt dat het winnen van de prijs afstraalt op Museum Hoeksche Waard.

Nationaal Monumentencongres

Het Nationaal Monumentencongres is een initiatief van de Federatie Instandhouding Monumenten, het Nationaal Restauratiefonds, de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en BOEi. Het congres brengt mensen en organisaties die actief zijn bij het beheer en de herbestemming van monumenten jaarlijks bij elkaar.

Activiteitenagenda

februari-juni 2015

12-02	Hoeksche Waard, van witte vlek tot rode zone Lezing over de ontdekking van het bodemarchief van de Hoeksche Waard door Jeroen Ras Tijd: 19.30 uur Locatie: Hof van Assendelft
25-02	Hoedjes maken Kinderactiviteit olv Nienke visser van Hoeden en Zo Locatie: Boerderij Oost-Leeuwenstein Tijd: 14.00 uur
28-02	Open rondleiding met gids Van februari tot en met november wordt elke laatste zaterdag van de maand een rondleiding gegeven worden door 't Hof van Assendelft of Boerderij Oost Leeuwenstein die beginnen om 14.00 uur. Locatie 28-2: 't Hof van Assendelft
14-03	Workshop Paleografie olv Leonard van Kessel Locatie: zie website Tijd: 10.45-16.30 uur
28-03	Open Rondleiding Oost-Leeuwenstein
22-04	Kinderactiviteit rondom thema Museumweek
25-04	Open Rondleiding Oost-Leeuwenstein
14-05	Toer langs de boer
30-05	Open Rondleiding Oost-Leeuwenstein
27-06	Open Rondleiding Hof van Assendelft

Voor nadere informatie over de activiteiten kunt u de (vernieuwde!)
website raadplegen: www.museumhw.nl

DE TIJD STAAT NOOIT STIL

Het jaar is alweer bijna voorbij (en op het moment dat u dit leest is 2015 al ruim begonnen). Men denkt misschien wel eens dat het in een historisch museum is 'alsof de tijd stilstaat', maar in dit museum vliegt de tijd juist voorbij! Meer dan een half jaar geleden openden we boerderij Oost-Leeuwenstein. Nu zijn we alweer bezig met de voorbereidingen voor de expositie over de Tweede Wereldoorlog die in april 2015 zal openen. En inmiddels hebben sinds januari 2014 ruim 9.500 bezoekers de weg naar ons museum gevonden!

We kijken dus terug op veel positieve gebeurtenissen. Even leek de opheffing van het trekkerstation, waar wij met name de grote collectie-onderdelen hebben opgeslagen zoals werktuigen, gereedschappen en meubels, een spelbreker te worden die het jaar 2014 toch nog een vervelende nasmaak had kunnen geven. De loodsen van de voormalige ambachtsheerlijkheid Cromstrijen gaan gesloopt worden en de grond wordt verkocht. Ons tijdelijke en gratis onderkomen voor de collectie houdt dus op te bestaan. Net nu de fotografievrijwilligers bijna klaar zijn met het vastleggen van alle collectie-objecten, een mijlpaal in de registratie van onze collectie en een belangrijke stap richting het keurmerk Erkend Museum. Alleen een deel van de objecten in Numansdorp moet nog op de gevoelige plaat vastgelegd worden, en dat wordt lastig zo niet onmogelijk als daar alles verhuizen moet.

Maar dankzij een tip van een goede vriend van het museum hebben we uiteindelijk een nieuwe opslagplaats gevonden. Een plek vlakbij het museum ook nog, in Heinenoord! Hoewel het krapper wordt dan op het trekkerstation, zijn we erg blij dat ook hier de ruimte nagenoeg om niet ter beschikking wordt gesteld.

De handige werkplaats op het trekkerstation, waar zoveel van onze landbouwwerktuigen kundig zijn opgeknapt door de vrijwilligers, hebben we zo dadelijk niet meer tot onze beschikking. Dat zal een groot gemis zijn. Want nog steeds worden veel zaken zelf gemaakt of opgeknapt en blijkt het erg handig om metaal te kunnen bewerken, te zagen, te slijpen etcetera. Hoe komen we anders aan die mooie tentoonstellingsmaterialen, vitrines en wanden? Gelukkig kunnen we dankzij een financiële bijdrage van uw Vriendenkring een werkplaats op ons eigen terrein realiseren! Zo tegen het einde van het voorjaar 2015 hopen we te beginnen met de bouw van een werkplaats en schuur van ca. 10 x 5 m bij het Hof van Assendelft.

Wederom kunnen we dankzij de kennis, ervaring en energie van vrijwilligers de kosten laag houden doordat we veel zelf bouwen. De Bouw Advies Commissie (BAC) helpt ons met de vergunningaanvraag en architect Mart Ros (lid van de BAC) heeft het schetsontwerp gemaakt.

Dat we een boel zelf kunnen bouwen of aanleggen is ook in 2014 weer gebleken. Niet alleen de expositiematerialen in de heropende boerderij zijn door de vrijwilligers zelf gemaakt, maar ook de restauratie en herplaatsing van een oud sierhek is door vrijwilligers uitgevoerd, evenals de omheining van het erf. In het voorjaar van 2015 zal de aanplant van hagen en enkele (fruit)bomen volgen. Intussen gaat het onderhoud natuurlijk ook gewoon door, in beide museumtuinen! Dat is gelukkig in goede handen bij onze enthousiaste en kundige Tuinengroep.

Maar dit soort projecten lukt ons nooit alleen, zonder (financiële) hulp van derden. De aankoop van materialen en beplanting bijvoorbeeld kunnen wij doen dankzij een aanzienlijke schenking van de Rabobank Hoeksche Waard. Om dat gegeven extra luister bij te zetten is de directeur van de Rabobank, Martin Alderlieste, speciaal daarvoor naar het museum gekomen om het gerestaureerde sierhek symbolisch te openen, samen met (veel van) de betrokken vrijwilligers.

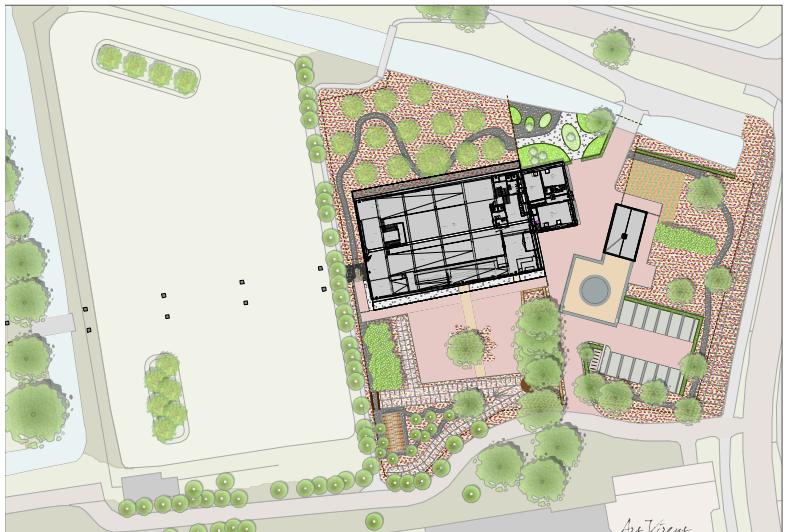

Foto: Thierry Schut

Naast deze financiële schenking van de Rabobank is de inrichting van het erf ook tot stand gekomen dankzij meerdere sponsoren, al of niet in natura. Ik grijp deze kans maar gelijk aan om ze op te noemen:

- Marco van Wetten van bureau Ars Virens te Oud-Beijerland maakte kosteloos het ontwerp van het erf (zie hierover meer in een vorig Bulletin).
- Buxuskwekerij Koole uit Oud-Beijerland leverde de buxushaagjes kosteloos.
- Koster Tuinplanten leverde de planten voor de siertuin (aangevuld met hosta's uit de tuin van Willy Spaan).
- Martijn van de Griend heeft met zijn materieel de gaten voor de fundering van het sierhek gegraven aan de zuidzijde van het terrein.
- Peter de Jong de Leeuw van PJJ Tuinspecialist geeft ons twee notenbomen cadeau.
- Rotary Club Hoeksche Waard en Rotary Club HW-Binnenmaas schonken de opbrengst van de Santa Run 2012 aan het museum. Een gedeelte daarvan is besteed aan de aankoop van terrasstoelen en -tafels.
- De Lionsclub Hoeksche Waard heeft financieel bijgedragen aan de restauraties van de sierhekken en -poorten van beide museumerven.

Zo ziet u maar hoeveel mensen op verschillende manieren hun steen(tje) bijdragen! Zonder hen had het erf rond boerderij Oost-Leeuwenstein er nog steeds als een grote woestenij bijgelegen. Hoewel de uitvoering van het ontwerp nu nog niet helemaal af is, ziet het er al heel mooi uit.

De tijd staat hier absoluut niet stil. Sterker nog, november en december 2014 waren ronduit gekke maanden. Ik probeer er maar een kort verslag van te maken, zonder de details ervan toe te lichten. Het geeft toch een inkijkje in het reilen en zeilen bij dit museum:

In november begon het met de nominatie en uiteindelijk het winnen van de prijs voor Jong Monumentalent 2014 op het Nationaal Monumentencongres in Haarlem. In het juryrapport noemden ze mij 'een erfgoedsoldaat in de provincie'. Een pakkende kop voor de krant, die gretig werd overgenomen door het AD in heel de regio Rijnmond. Hoe vaak ik inmiddels niet gefeliciteerd ben met mijn benoeming tot Erfgoedsoldaat! Het heeft gelukkig ook veel promotie opgeleverd voor het museum. Inmiddels hebben we er nog twee nominaties bij: Zakenvrouw Hoeksche Waard 2015 en de Online Geschiedenis Prijs. U kunt nog stemmen voor de website van Museum Hoeksche Waard op <http://www.geschiedenisonlineprijs.nl/> tot en met 5 februari 2015!

Vlak daarvoor, eind oktober eigenlijk nog, werden TV-opnames gemaakt. HW Wonen viert dit jaar haar honderdjarig jubileum, dat kan niemand in de Hoeksche Waard ontgaan zijn. In dit kader organiseerden zij in nauwe samenwerking met onze Educatiegroep schoolbezoeken aan het museum en hun jubileumexpo in de boerderij. Met succes! Want er zijn een kleine 300 leerlingen op bezoek geweest. Op de laatste dag van deze bezoeken kwam HW MagaZIEN langs voor opnames van de leerlingen, de museummedewerkers en de betrokkenen vanuit HW Wonen, zoals Ben Pluimer (directeur) en André Gorissen (projectleider renovatie boerderij Oost-Leeuwenstein). En passant kwam ik even aan het woord en maakten ze er maar gelijk een heel 'item' bij over het Museum Hoeksche Waard. Gratis reclame op de lokale televisie dus! Het was totaal niet gepland maar van harte welkom natuurlijk. U kunt het terugzien op internet op de volgende site: <https://www.youtube.com/watch?v=bHWHAA2fAHM#t=15> of <http://hwmagazien.tv/category/uitzending/> en dan naar beneden scrollen naar aflevering 5.

In december hadden we een bezoek van de plusklas van de Mavo Willem van Oranje in Oud-Beijerland. Zij waren naar het museum gekomen voor de inleiding op de Tweede Wereldoorlog-expositie 2015, waar de leerlingen hun bijdrage aan zullen gaan leveren. Ze gaan voor het museum interviews afleggen en opnemen op film met diverse Hoeksche Waarders die de oorlog nog hebben meegemaakt.

Deze mensen waren toen ongeveer net zo oud als deze leerlingen van de plusklas nu zijn. Het was heel motiverend om te zien hoe geïnteresseerd deze scholieren met het onderwerp aan de slag gingen.

Op de dag van Sinterklaas kregen wij een bijzondere verrassing. Het actualiteitenprogramma EenVandaag kwam een interview opnemen met Gijs Tuinman, die net de dag daarvoor benoemd was tot Ridder Militaire Willemsorde vanwege zijn betoonde moed in Afghanistan. U heeft het misschien wel gezien op televisie of in de kranten. Gijs Tuinman bleek een heel attente en bescheiden persoon. Hij woont in de Hoeksche Waard maar was hier nog nooit geweest. Hij vond het museum zo interessant dat hij de week daarop terugkwam voor nog een interview en een fotoreportage. Ons historisch papieren panorama-behang in de salon van het Hof van Assendelft diende als achtergrond. Zodra zijn kinderen groter zijn komt hij terug om ze het museum te laten zien.

Tot slot, over militairen en oorlog gesproken: in april 2015 start de tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in de Hoeksche Waard, met de voorlopige titel “de Hoeksche Waard aan het Front”. Een werkgroep bestaande uit Loek Dekker, Gerda den Hartog, Dini Heijden, Dick Snijders en Willy Spaan zijn al maanden bezig om informatie en materiaal te verzamelen voor de expositie en het boek dat erbij uit zal komen. Ze worden aan alle kanten geholpen door enthousiastelingen zoals Henk van den Heuvel (van Piershil.com) en de medewerkers in de studiezaal van het museum. Onlangs kwamen er bijzondere schenkingen binnen die met de Tweede Wereldoorlog te maken hadden: een echte ‘ploertendoder’ (een soort voorloper van de politiestok of gummyknuppel) en een graanzak waar nog een adelaar met hakenkruis op te zien was, ondanks verwoede pogingen het eruit te wassen. Beiden hadden ze hun geschiedenis in de Hoeksche Waard, een belangrijk criterium bij de meeste zaken die we gaan tonen. We hopen u als vriend natuurlijk ook weer terug te zien volgend jaar bij deze expositie. De exacte openingsdatum is nog niet bekend. Houd de website van het museum dus in de gaten! Wij gaan intussen in overleg over de exacte datum met degene die deze expositie zou kunnen gaan openen....u weet misschien wel wie dat zou kunnen zijn na het lezen van dit artikel.

Belle van den Berg,
directeur Museum Hoeksche waard

Wie kan het museum helpen aan een oude melkwagen met melktank?
Het museum is op zoek naar een melkwagen met melktank ten behoeve van de tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog die vanaf half april zal starten.

Er zou volgens meerdere bronnen door het verzet een gemotoriseerde melkwagen gebruikt zijn om daarmee gedropte wapens langs een Duitse controle-eenheid te smokkelen. Kunt u ons helpen? Laat het ons weten via

directie@museumhw.nl of bel naar
0186-601535 op dinsdag, woensdag of donderdag.

Wie kan meer namen noemen van de personen die op de foto staan?

Voor de in het voorjaar te houden tentoonstelling over de Tweede Wereldoorlog in de Hoeksche Waard zijn vrijwilligers bezig om onder meer foto's te selecteren. Één van de foto's is hier afgedrukt. Op de foto staat een groep van de Binnenlandse Strijdkrachten, bestaande uit verzetsmensen. De foto is genomen bij de voormalige HBS op 8 mei 1945.

Van een aantal personen zijn de namen bekend, maar nog niet van alle. Op de achterste rij van links naar rechts: onbekend, Lein Rottier. Op de voorste rij van links naar rechts: Flip Leenman, onbekend, Klaas Helder, Nelis Grootenboer, Piet Lips, onbekend, Paul Visser, twee onbekenden, Leen Hage, onbekend, Rinus Oosterom. Rechtsachter de twee militairen staat Theo Le Grand. De persoon rechts op de foto is Ab Boerman.

Als u meer personen herkent wilt u deze dan mailen aan Loek Dekker, één van de vrijwilligers die met de voorbereiding van de tentoonstelling bezig is. Daarnaast wordt gezocht naar informatie en foto's over de Oud-Beijerlandse verzetsman Theo Koster, destijds leraar aan de Ambachtsschool.

Het mailadres is: loek.humaniora@hotmail.com

Documentaire over Museum Hoeksche Waard

Onder de titel 'De Toekomst van het Verleden' is een documentaire uitgebracht over wat zich zoal afspeelde tijdens de restauratie van boerderij Oost-Leeuwenstein, vanaf het begin van de werkzaamheden tot vlak voor de opening in 2014. Ook de opening van 't Hof van Assendelft is gefilmd. U maakt kennis met het museum, de geschiedenis, collecties en betrokkenen. De documentairefilm is geproduceerd door Voor de BUIS, de studio van Gert van 't Hof, en is op DVD te koop in het museum voor € 5,--.

Van de aanwinsten die in 2014 binnengekomen en tevens administratief verwerkt zijn volgt hier een lijst. Bestuur en directie van de Stichting Museum Hoeksche Waard zeggen de schenkers ervan hartelijk dank.

- van A. Aartsen – Mijnsheerenland: boekjes met kruissteekpatronen, lapje met borduurwerk.
- van H.G. Abel – Oud-Beijerland: slagershakbijl.
- van M. Bavinck-van de Graaff – Papendrecht: fotoalbum en losse foto's betreffende bouw betonsteiger in de Gemeentehaven van Numansdorp (1946-1947), mapje foto's badhuis 's-Gravendeel (z.j.).
- A.C. Bos – Numansdorp: tijdschrift 'Kronieken' (Geneal. Ver. Prometheus) 1992-2000, voortgezet als 'Ons Erfgoed' (genealogie en familiegeschiedenis) 2001-2011.
- van H. du Clou – Rotterdam: enige jaargangen 'Gens Nostra'.
- van A. Duifhuizen – Oud-Beijerland: leggers met de tijdschriften 'Wereldnieuws' (1916), 'De Spiegel' (1917-1918, 1945-1948), 'Signaal' (1940-1941).
- van D.L. en J.C. Gambon: ca. 30 aankomsttitels van percelen land van de familie Leeuwenburgh (19e-20e eeuw).
- van E. van de Griend – Klaaswaal: blauwdrukken van bouwtekeningen van gebouwen in de Hoeksche Waard en omgeving.
- van mw. Hoek-Doolgaard – Oud-Beijerland: linnen letterlap (1921).
- van C.A. Hubers-Rietveld – Puttershoek: rijk versierd achterbord van boerenwagen, voermansbankje van idem, kastje voor lampetkan e.a. sanitair.
- van fam. J.E. en A.M. de Man – 's-Gravendeel: houten meelschep, meelzeef, handwerkoefenlappen (ca. 1943).
- van F. Scherbeijn – Rotterdam: fles Calvé slaolie (herkomst Maasdam).
- van G. Veenstra-de Reus – Oud-Beijerland: messing melkkruik, messing olielamp op standaard, messing blokkenemmer, postzegelhouder, gewichtjes.
- van W. Verkleij – Heinoord: 15 houten doosjes met blokjes (leermiddel kleuterschool, ontwerp F. Fröbel).
- van H. Vermeulen – 's-Gravendeel: luijeremmer, typemachine (Woodstock), handnaaimachine in kast (Iemens Müller, Dresden).
- van mej. A. Vink – Maasdam: diverse documenten en paperassen inzake het beroep van kraamverpleegster.

Geretourneerd: 15-delig kinderserviesje van mw. E.H. Soeters-Haanskorf.

2014 een mijlpaal en nieuwe opgaven in 2015

De deuren van 't Hof van Assendelft werden op 3 oktober 1968 door de Commissaris der Koningin in de Provincie Zuid-Holland mr. J. Klaasesz voor het eerst geopend.

Artikel Rotterdams
Dagblad 2.4.2004.
Het zou nog tot
2008 duren voordat
de politiek het
groene licht gaf
voor de doorstart.

Aan het einde van 2014 konden de directeur, vrijwilligers, bestuursleden, leden van de museale en bouwkundige adviescommissies en vrienden van het museum met vreugde en voldoening terugkijken: met de heropening van museumboerderij Oost-Leeuwenstein op 24 april 2014 werd na zes jaar hard werken de doorstart van het Streekmuseum Hoeksche Waard voltooid. Voor het 46 jaar oude Streekmuseum Hoeksche Waard is 2014 een jaar om niet te vergeten.

Dertig jaar na de opening in 1973 was museumboerderij Oost-Leeuwenstein dringend aan restauratie toe. De eeuwenoude landbouwschuur vertoonde grote gebreken en de collectie begon door inwerking van vocht en plaagdieren schade te lijden. Op een gegeven moment was het verval zo erg dat dit deel van het museum op last van de brandweer werd gesloten. In het Jaar van de Boerderij 2003 begonnen de acties voor behoud van de monumentale boerderij. In de verkiezingsstrijd 'Boerderij van het Jaar 2003' ontving Oost-Leeuwenstein als 'meest bedreigde historische boerderij in de Hoeksche Waard' de stimuleringsprijs. Op die manier werd door de Stichting Landelijk Erfgoed Hoeksche Waard de publieke en politieke aandacht op het waardevolle rijksmonument met het zeldzame zomerhuis uit 1763 gevestigd.

Sympathisanten richtten later zelfs een aparte stichting ‘Vrienden van Oost-Leeuwenstein’ op om van verschillende kanten te ijveren voor het behoud van de museumboerderij.

CdK mr. M. Vrolijk opende museumboerderij Oost-Leeuwenstein op 19 oktober 1973. De openingshandeling bestond uit ‘koekslaan’. Het oud-Hollandse spel ging hem niet zo goed af, want de taaie peperkoek vloog telkens van het blok en de stok brak in tweeën. Om de koek uiteindelijk toch doormidden te slaan, mocht de CdK een hakbijltje gebruiken.

Het Streekmuseum Hoeksche Waard had onder de bezielende leiding van Jan de Rooy al in 1968 de deuren van ‘t Hof van Assendelft geopend. Na bijna 40 jaar als museumgebouw gefungeerd te hebben was in 2007 ook het 18de eeuwse Hof van Assendelft, eigendom van het Streekmuseum, er slecht aan toe. Voor de noodzakelijke restauratiewerkzaamheden aan dit rijksmonument had het museum zelf geen geld, en de bezoekersaantallen liepen terug. Er was zelfs sprake van een subsidiestop door de Hoeksche Waardse gemeenten, waardoor faillissement van het museum dreigde. Men verweet het museum gebrek aan toekomstvisie. De gemeente Binnenmaas, eigenaar van Oost-Leeuwenstein, was van plan om de boerderij aan een projectontwikkelaar te verkopen.

Precies acht jaar geleden is op initiatief van het toenmalige bestuur van de Stichting Streekmuseum Hoeksche Waard een externe commissie gevormd, die moest onderzoeken of en hoe het in een impasse geraakte museum zou kunnen doorstarten. De Projectgroep Doorstart lichtte het museum grondig door en adviseerde vernieuwing van de verouderde bestuursstructuur en reorganisatie op het gebied van museumbeleid, organisatie, huisvesting en financiën.

De conclusies en aanbevelingen werden vastgelegd in het rapport 'Toekomst voor het verleden'. Na verschijning werd dit rapport omarmd door museumconsulenten en andere deskundigen van onder meer het Erfgoedhuis Zuid-Holland.

Omslag van het rapport "Toekomst voor het verleden" van de Projectgroep Doorstart Streekmuseum.

De adviezen in het rapport vormden voor de Hoeksche Waardse gemeenten voldoende basis voor de doorstart van het museum. Een intensieve lobby, gevoerd door enkele leden van de Projectgroep Doorstart bij de gemeente Binnenmaas en de destijds bestaande woningstichtingen Union en De Maashoek, leidde er ten slotte toe dat zelfs boerderij Oost-Leeuwenstein haar museumfunctie kon behouden en mede met steun van Europese, provinciale en regionale subsidie-gelden drastisch gerenoveerd kon worden.

Op 3 oktober 2008, de datum waarop het Streekmuseum Hoeksche Waard zijn 40-jarig bestaan vierde, werd een nieuw bestuur geïnstalleerd, waarvoor de leden door een extern en onafhankelijk bureau volgens de Code Cultural Governance waren geselecteerd. Het nieuwe bestuur zou nog vele hobbels en onvermoede hindernissen moeten nemen. Begin 2009 kon worden begonnen met de ontruiming van 't Hof van Assendelft om de eerste restauratiefase te kunnen realiseren. Al gauw werd duidelijk dat er voor het 18de eeuwse herenhuis drastischer ingrepen noodzakelijk waren, waarvoor door het bestuur met succes een beroep op bestaande fondsen werd gedaan. Terwijl de restauratie van 't Hof in tweede fase vorderde, moest ook Oost-Leeuwenstein ontruimd worden. Alle in totaal circa 35.000 museumobjecten groot en klein, waaronder de landbouwwerktuigen, winkelinterieurs en inboedels van tientallen ambachtelijke werkplaatsen moesten geregistreerd, ingepakt, vervoerd en op verschillende plaatsen ondergebracht worden. Was de verhuizing vanuit 't Hof van Assendelft grotendeels door professionele verhuizers gedaan, de ontruiming van Oost-Leeuwenstein werd geheel door vrijwilligers verzorgd.

Hulpvaardige agrariërs zorgden op afroep voor gratis gerij en vervoer. De museumleiding kreeg te maken met een nieuwe eigenaar van Oost-Leeuwenstein en moest voor de twee gebouwen vrijwel gelijktijdig met twee verschillende groepen restauratiearchitecten en aannemers werken. Voor de herinrichting van beide panden werden de thema's en verhalen in eigen huis bedacht en omwille van de stijleenheid door eenzelfde ontwerp bureau uitgewerkt. De realisatie van de herinrichtingsplannen werd grotendeels in eigen beheer door onbezoldigde medewerkers onder leiding van directeur Belle van den Berg uitgevoerd. 't Hof van Assendelft kwam in 2012 gereed en kon op 22 juni van dat jaar worden heropend. Binnen twee jaar volgde Oost-Leeuwenstein en dat maakte 2014 een jaar om in de museumannalen op te tekenen. De burgemeesters van de vijf Hoeksche Waardse gemeenten verrichtten eensgezind de heropening. Op de feestelijke bijeenkomst waren ook de dagelijks bestuursleden van het vorige museumbestuur aanwezig.

Bestuur en directie van Museum Hoeksche Waard
 V.l.n.r. Leen Bouman (voormalig penningmeester), Gert-Jan Buitendijk (voorzitter), Willy Spaan, Richard Baan (huidig penningmeester), Arjan Nobel, Lex Westerman (secretaris), Belle van den Berg (directeur) en Leen den Hartigh.
 Foto: Jacqueline Koster

De vijf Hoeksche Waardse gemeenten met de gemeente Binnenmaas voorop, het Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard (SOHW), de huidige boerderijeigenaar HW Wonen, de provincie Zuid-Holland, Europese en rijkssubsidies, het bestuur van de Vriendenkring, sponsoring in natura door bedrijven en particulieren en tal van fondsen maakten de doorstart financieel mogelijk. Naast de miljoenen die in het totale project zijn geïnvesteerd, is er door zoveel vrijwilligers op verschillende vakgebieden jarenlang zo ontzettend veel tijd, arbeid en zorg aan het museum besteed, dat ik er bewust voor heb gekozen in deze samenvatting van de gigantische vernieuwingsoperatie geen namen te noemen. Op de parttime betaalde directeur na, wordt het museum momenteel gedragen door meer dan honderdvijftig onbezoldigde en onvermoeibare vrijwilligers. Dat geldt voor het museumbestuur, de administrateur en adviseurs achter de schermen evengoed als voor de mensen in het zicht op de dagelijkse werkvloer. Dit was de afgelopen jaren zo, maar zal in de toekomst niet anders zijn.

In een tijd van economische crisis, een terugtrekkende overheid en slinkende subsidiebronnen wacht de directie en het museumbestuur de zware taak om de doorstart een duurzaam vervolg te geven. Profiterend van de heropeningen waren de bezoekersaantallen tot heden onovertroffen. Het zal een kunst zijn om de publieke belangstelling ook in de toekomst vast te houden en liefst te vergroten. Gelukkig blijkt uit een recente inventarisatie het museumbezoek in Nederland te stijgen en niet alleen bij de wereldberoemde kunstmusea. Ook de kleinere musea doen vaak goed mee met een interessante programmering en veel 'beleving'. Deze uitdaging neemt het Museum Hoeksche Waard onder leiding van Belle van den Berg enthousiast aan. Het is de bedoeling het streekeigen verleden ook in de toekomst op een interessante en eigentijdse manier aan de bezoekers te presenteren. Zo zijn enkele nieuwe deelexposities met bijbehorende activiteiten in zowel 't Hof van Assendelft als in Oost-Leeuwenstein in voorbereiding. Achter de schermen is jarenlang gestaag doorgewerkt om te kunnen voldoen aan de criteria voor opname in het Nederlandse Museumregister. In 2015 verwacht men tot afronding van die opgaven te komen. Daarnaast wordt er in beide panden gewerkt aan verbetering van mankementen en de afhechting van losse eindjes. Voortdurend wordt er geprobeerd meer en nieuwe inkomsten te genereren en tegelijk de belasting van de vrijwilligers in balans te houden. Voor de museumvrijwilligers staan dit jaar weer enkele interne cursussen op het programma. Alles met het doel Museum Hoeksche Waard tot hét sociaal-cultureel centrum in de Hoeksche Waard te maken. U bent van harte welkom!

MIJLPAAL VOOR DE WERKGROEP

FOTOGRAFIE

De fotografen zijn binnenkort klaar in het Hof met het fotograferen van de objecten. Ergens in of rond eind januari wordt dit project afgerond. Voldoende reden om weer eens aandacht te schenken in het Bulletin aan de fotografen en hun werk. Enkelen van hen geven een terugblik met begeleidende tekst van coördinator Gerda Hitzert.

Eind 2007 starten drie personen met object-fotografie in het Hof van Assendelft. Die groep is al snel zo groot dat er meerdere teams tegelijk aan het werk kunnen.

Will van Goor herinnert zich de start als volgt: "Eind 2007 zijn Peter Teuwen, Karel Huijsen en ik begonnen met fotograferen in de Polderkamer. Maar eerst zijn Karel en ik naar Rotterdam gegaan om een foto-uitrusting te kopen.

Het viel niet mee om de mooie polderglazen te fotograferen. We hadden veel last van licht van buiten en de lampen. We hebben veel geëxperimenteerd. Uiteindelijk fotografeerden we zonder flits en toen ging het beter. We hebben in het Hof gewerkt tot aan de renovatie en alles ingepakt werd. Onze groep is toen gesplitst. Ik ben in het Hof blijven fotograferen en kreeg assistentie van Nel Blonk. Vele dozen hebben we uitgepakt, gefotografeerd en weer ingepakt.

Na de renovatie zijn we ondergoed gaan fotograferen en dat doen we nog steeds. Soms prachtig ondergoed, afgezet met het mooiste kant. Maar ook ondergoed, duidelijk zelf gemaakt van eenvoudig katoen, zonder enige versiering. We hebben veel plezier. Vooral als we weer eens iets bijzonders moeten fotograferen. Zoals een heren-onderbroek, die zo stug is, dat hij gewoon op de grond kan blijven staan. Gewoon dikke molton. Die man zal het zeker niet koud hebben gehad, maar of het prettig dragen was, betwijfel ik. Tussendoor hebben we ook nog de kaarten gefotografeerd. Dat project is nog niet helemaal klaar. Nel en ik fotograferen het allemaal met erg veel plezier. Want plezier hebben we zeker zo samen."

Wil van Goor en
Karel Huijsen

Wil van Goor en
Nel Blonk

De objecten worden tot de ontruiming in 2009 per kamer gefotografeerd. Helaas moeten we daarmee stoppen als het Hof wordt ontruimd. Maar we kunnen verder in onze depots. In Oud-Beijerland wordt door twee teams hard gewerkt aan alles wat door het verhuisbedrijf in dozen is ingepakt en daar is menig object door fotografenhanden gegaan.

Herman, Peter, Willem, Jan en Wilma bij Roos en Ros

Wilma Kapoen blikt terug: “Toen ik mij als vrijwilliger bij het streekmuseum meldde, mocht ik beginnen met foto’s scannen, samen met Jan de Zeeuw. Maar na een tijdje gingen wij fotograferen bij RoosRos Architecten in Oud-Beijerland toen daar veel objecten werden

opgeslagen. Omdat het streekmuseum een officieel erkende status wil krijgen, is er o.a. de voorwaarde dat er van elk object een foto moet zijn. Komend bij RoosRos boven in het gebouw zie je dan lange rijen stellingen vol met dozen! Ga er maar aan staan! In totaal heeft het museum ca. 35.000 objecten.

Samen met Herman Cijfer en Peter Teuwen, later nog geholpen door Willem Schaap, zijn Jan en ik aan de klus begonnen. Elke keer weer een verrassing wat er nu weer uit de doos tevoorschijn zou komen. Het ene voorwerp in goede staat, maar helaas ook dingen waar houtworm in zat of die half verteerd waren. De houten spullen gingen apart in dozen en kregen een anti-houtworm behandeling. Soms keken we onze ogen uit op de voorwerpen die we uitpakte: o.a. een inventaris van dingen die een dokter toen gebruikte; apotheekspullen met zelfs dingen op sterk water; een hele bakkerijinventaris met heel veel koekblikken, cake vormpjes e.d.; veel paardentuigen, ga zo maar door. Heel gevarieerd met regelmatig hele mooie antieke spullen. Soms kenden we de voorwerpen niet en werd het raden wat het zou zijn en soms heel lachwekkend met de ogen van nu bekeken. Kortom, het was heel interessant om te doen en, ondanks dat wij op een andere locatie zaten, heel gezellig. Inmiddels zijn we in het Hof bezig met

Gerda Hitzert bij Roos en Ros

het textiel. Ook hier weer heel gevarieerd: van hele mooie keuvels tot badstof inlegkruisjes, kostuums, vlaggen en doopjurken. Ook dingen die op de toenmalige huishoudschool moesten worden gemaakt. Echt een kijkje in de wereld van toen.”

In ons depot in Numansdorp lag de prioriteit op het fotograferen van de collectie die in bruikleen aan het Landbouwmuseum Tiengemeten zou worden overgedragen. De omstandigheden waren verre van ideaal maar alles was op tijd gecontroleerd en gefotografeerd.

Peter Teuwen vertelt: “Eind 2007 zijn we met z’n drieën begonnen met het fotograferen van de objecten in de vitrines, in wat toen nog de Polderkamer was. Met de mooie apparatuur t.w. grote flitsers, soft-box, digitale camera en statief dachten wij dat even te doen. Maar zo eenvoudig was dat niet. Door het vele glas in die ruimte hadden we veel

last van reflectie waardoor de fotokwaliteit niet goed was. Uiteindelijk was het resultaat beter met veel minder licht en zonder flits. Zo zijn we het grootste deel van het Hof doorgestaan, totdat het hof gerenoveerd ging worden en alles ingepakt moest worden door een grote groep vrijwilligers. De objecten werden toen opgeslagen op de zolder bij RoosRos Architecten in Oud-Beijerland. De samenstelling van de fotogroep was inmiddels uitgebreid en de sfeer in de groep was opperbest. We hadden veel lol. Door de renovatie van het Hof is de groep toen opgedeeld in drie teams. Dit was om praktische redenen. Twee teams zijn toen tijdelijk (ca. drie jaar) verhuisd naar de opslag in Oud-Beijerland. Waar met veel uit- en inpakken (veel werk) gefotografeerd werd. Af en toe hadden we de grootste lol om te raden wat het object voorstelde en soms de meest wonderlijke omschrijvingen. Ook om de vele sigarendoosjes, zeepjes, schaven, tabaksverpakkingen etc. Tussendoor hebben we kort in het depot in Numansdorp gefotografeerd, maar dat was gezien de omstandigheden voor mij en Herman geen doen. Dat werk is door Willem Schaap en Karel Huijssen overgenomen. Later, terug in het Hof zijn we begonnen met het textiel - dit jaar geassisteerd door Reina de Winter en Rianne Vermaat - waar we nu bijna mee klaar zijn. En wat ons dan te wachten staat is voorlopig nog koffiedik kijken i.v.m. de aanstaande verhuizing van de in Numansdorp opgeslagen objecten.”

Herman en Peter in het Hof

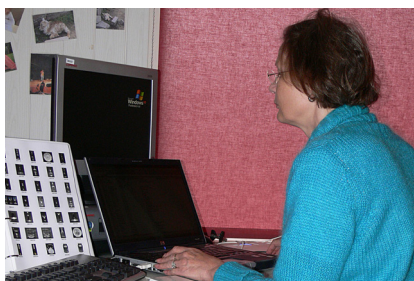
Willem, Karel en Jan in Numansdorp

Karel in Numansdorp

Voor een foto door mij (Gerda) in ons registratiesysteem kan worden gezet controleer ik het objectnummer en wordt de foto nabewerkt door één van de fotografen.

Herman Cijfer zegt over deze finishing touch het volgende: “Over het maken van foto’s van alle objecten die het museum in bezit heeft is door mijn medefotografen al het nodige geschreven. Maar wat gebeurt er daarna met de foto’s?

Gerda: controle van de objectnummers

Daarna worden alle foto’s nog een keer door Photoshop gehaald om te worden uitgesneden, want soms zit er te veel “niets” om een foto heen, of nog wat te worden opgepept, want niet alle foto’s worden onder dezelfde omstandigheden geschoten. Als laatste worden ze dan nog verkleind naar een formaat dat op een computerscherm goed te zien is, maar voor een mooie afdruk minder geschikt is. Want we moeten ook alles op de pc/server van het museum kunnen opslaan en daarvoor zijn de originele bestanden te groot. De originele foto’s worden elders bewaard.

Herman: nabewerking in photoshop

Vervolgens worden de foto’s dan weer door Gerda in ons registratiesysteem geplaatst. De objecten worden door weer andere vrijwilligers beschreven. Het leuke van het omzetten van alle foto’s is, dat je foto’s die je lang geleden gemaakt hebt weer voorbij ziet komen en dit je soms terug brengt naar de tijd waarin ze gemaakt zijn. Een tijd waarin we af en toe veel lol hebben gehad, maar daar hebben de anderen ook al het een en ander over verteld.

En dit alles wordt geweldig gecoördineerd door ons aller Gerda die er voor zorgt dat er geen foto, scan of ander beeldmateriaal dubbel wordt gemaakt en mede door de door haar uitgevoerde kwaliteitscontrole er voor zorgt dat het er allemaal nog goed uitziet ook.”

Gerda, Karel en Willem in Numansdorp

Nu, zeven jaar later, is ruim 80% van de objecten gefotografeerd. In cijfers betekent dat, dat we ruim 28.000 objecten in onze handen en voor onze lens hebben gehad.

Zoals uit voorgaande blijkt zijn we inmiddels ook aan de slag gegaan met het kaartmateriaal van de afd. Genealogie & Streekhistorie.

In de zomer van 2014 hebben Marijn Littooi, Koos Weber en Margriet Kuyvenhoven een doorstart gemaakt met het fotograferen van de objecten die nog in Numansdorp staan.

Het is lastig te zeggen wanneer de overige 20% van de collectie zal zijn gefotografeerd. Dit deel van de collectie bevindt zich in Numansdorp, maar verhuist binnenkort van het depot in Numansdorp naar een nieuw depot in Heinenoord. Het fotograferen moet door de verhuizing worden onderbroken, maar zal daarna worden voortgezet.

Al die jaren mocht ik de coördinator zijn van deze geweldige groep enthousiaste mensen.

Gerda Hitzert

GENEALOGIE & STREEKHISTORIE

Het aantal bestanden, gemaakt na bewerking van de originele bronnen en op de computers van het museum te raadplegen, is uitgebreid met:

- Rechterlijke archieven Oud-Beijerland inv.nr. 78 vervolg
6-1-1652 tot en met 28-11-1710
Scabinale akten (transporten, procuraties, attestaties, verbalen enz., ook dingtalen)
- Rechterlijke archieven Oud-Beijerland inv.nr. 79. 1e en 2e deel
11-2-1619 tot en met 4-4-1686
Scabinale akten (transporten, procuraties, attestaties, verbalen enz., ook dingtalen)
- Rechterlijke archieven Zuid-Beijerland inv.nr. 1 vervolg
13-2-1675 tot en met 14-10-1744
Dingtaalboek
- Rechterlijke archieven Zuid-Beijerland inv.nr. 2
19-7-1755 tot en met 5-2-1811
Dingtaalboek
- Rechterlijke archieven Zuid-Beijerland inv.nr. 3
19-1-1675 tot en met 8-12-1695
Gifte of transportboek van land
- Rechterlijke archieven Zuid-Beijerland inv.nr. 26
4-10-1703 tot en met 15-3-1774
Verzoekschriften aan schout en schepenen
- Rechterlijke archieven Zuid-Beijerland inv.nr. 27
18-10-1717 tot en met 24-12-1804
Testamenten

Nieuwe genealogieën/kwartierstaten die op de computers van het Streekmuseum zijn te raadplegen:

- Jurg; Genealogie van Nicolaas –
- Dijk; Kwartierstaat van Fenna Nienke van –
- Boender; Update genealogie –

Aanwinsten voor de bibliotheek "Streekgenealogieën":

SG 1431

"Je zult maar Van Hilten heten"

De geschiedenis van het geslacht Van Hilten vanaf 1292 tot heden.

Samensteller Karel van Hilten, Utrecht.

Uitg. Van Hilten familievereniging, Tilburg, 1998.

Dit kloeke en mooi uitgegeven boek van 380 pagina's op zwaar papier is een uitvloeisel van het eerste familieboek "En zij heten Van Hilten".

De verschijning van dit boek was de aanleiding dat de familievereniging Van Hilten werd opgericht. De leden hebben in de loop van de jaren vele nieuwe genealogische gegevens verzameld, hetgeen geresulteerd heeft in het hier beschreven werk.

Het boek begint in Sluis (Zeeland) waar stamvader Antheunis van Hilten (1482-1554) woonde en werkte. Waarschijnlijk is hij afkomstig uit de Zuidelijke Nederlanden, meer specifiek Brugge.

Vanaf de 17e eeuw ontstonden er zeven takken, namelijk in Utrecht, Betuwe, Loenen, Ankeveen, Nederhorst den Berg, Uithoorn en Charlois. Het boek bevat vele illustraties, schema's en kaarten en heeft als losse bijlage een namenregister.

SG 416a

"Stamreeks Barendregt" (2014)

De stamreeks vangt aan met Jelle (1999) en Thijs (2002), beiden geboren Alblasserdam en gaat terug (hypothetisch) tot en met generatie XIII Jan Jansz Barendrecht, gedoopt Barendrecht na 1580.

Een flink deel van het boekje bevat de geschiedenis van Hendrik Barendregt die in 1846 emigreerde naar Pella in de staat Iowa (USA).

Het leuk uitgevoerde boekje (125 pagina's) is verlucht met enige familiefoto's.

SG 669d

"Deel IV. Deelkwartierstaat van Bertus C.S. Barendrecht (overzicht III) (lijnen naar Doen Beijens)" door B.C.S. Barendrecht (2012).

Dit in een ringband gebundeld werk van 27 pagina's borduurt voort op een reeds eerder gepubliceerde kwartierstaat van dezelfde auteur.

In dit geschrift worden de generaties 8 tot en met 10 verder uitgewerkt. Vanaf generatie 9 is op acht plaatsen aansluiting gevonden met de parenteel van Doen Beijens. Deze connectie wordt verder summier uitgewerkt.

Tot slot is een index op familienaam en patroniem opgenomen.

SG 1432

Begraafregister Heinenoord, Mijnsheerenland & omstreken 1923-1947 opgesteld Jacobus Vermaat, uitvoerder van de genoteerde begrafenis- sen, samengesteld door Jim van Nieuwenhuijzen.

Aanwinsten voor de bibliotheek "Streekhistorie":

S 1669

Zuid-Hollandsche Vereeniging "Het Groene Kruis". Jubileum Jaarboek 1931.

S 1670

Fotoalbum van bouw gewapend betonsteiger in de gemeentehaven van Numansdorp. Ontwerp en bouwdirectie A. van der Graaf, architect en waterbouwkundige.

S 1670a

Lijst in glas met foto's van werkzaamheden gemeentehaven Numans- dorp 1946-1947. Behoort bij fotoalbum S 1670.

S 1671

Struik & Hamerslag uit Strijen. Yacht interiors and refits. Jubileumboek 1964-2014.

S 1672

Van Tunnel tot Tunnel, een rondgang langs de dorpen van de Hoeksche Waard. In dialect door P.W. de Zeeuw (1979).

Peter van Hulst

DIALECTEN HOEKSCHÉ WAARD

De kruijenierswinkel van voor d'n oorlog

door Arie Biemans

De winkel van Taozelaer Foto: Jacqueline Koster

Ik herinder m'n aaige nog goed, da'k as klaain jochie bij opoe's was opte Vlietkao in Bajerland, en da'k naer de winkel van Taozelaer mog om een pond sodao te haole. 't Rook daer altijd zôô lekker naer van alles en nog wat: koffie, zêêp, specerije en nog veul meer. En azzik dan de booschop netjies gedaen had en de centjies opt'n tôônbank lee die opoe meegegeve had, dan kreeg ik een lekker snoepie.

Veul artikele kwamme daer 't maggezijn in per vat, kist of baoltie en daer mos de kruienier dan voor iedere klant een bietjie uit ofwege en in een zakkie doen. Die zakkies honge bove de tôônbank, an touwchies gerege, makkelijk voor 't grijpe voor degene die de booschoppe klaormaakte. Je mo nie denke dajje zelf erreges an mog komme, zôôas tegeworig bij de grôôtgrutter. Alles wier deur de bediening achter de tôônbank uitte schappe gehaold, ofgewoge, geteld, gemaole of gesneje al naer gelang 't artikel nôôdeg had en dan keurig iñgepakt opt'n tôônbank voor ie klaor gelege. An 't end van 't lijssie kwam 't potlôôd achter 't oor vandaen om alle prijze op een pepiertie te zette en op te telle.

Jao, en dan most'r ofgerekend worde! Vooral in de krisistijd van de jaere dertig waere d'r een hôôp werrekelôôze die an 't end van d'r geld nog dikkels een stik week overhiewe. Dan mos 't verschuldigde bedrag 'opte lat' geschreve worde en daer hatte winkelier een grôôten hekel an, want bij hum moste schoorstêên ok rôôke niewaer.

Hij keek z'n klantjies effe an, om te schatte oftie dat geld ooit nog zou krijge, en haolde dan dikkels z'n hand over z'n hart, ondanks 't bortie dad in de winkel hong 'wie hier wil borgen, komt liever morgen' of een andere tekst om duidelijk te maoke datt'r nie gepoft kon worde.

De soda voor opoes wier in een rechthoekige bruine zak ofgewoge. Klaaindere porsies ginge in een puntzak, grôotere in zôd'n rechthoekige zak op maet. Kaes en vleeswaore wiere voor iedere klant ampact vors gesneje op 'n mesjen da mette hand bediend wier. 't Mooiste vong ik dan aster stroop ofgewoge mos worde. Dan broche de meñse zellef een leeg en schôdn sjempotjie mee om 't in te doen. De kruijenier haolde dan een grôote pollepel uit 't stroopvat en daervan liet-ie percies genug stroop in 't potjie druipe om an de wicht te komme. De pollepel wier mooi op tijd gedraoid om t'druipe van de stroop te stoppe. Dat was best een kuñst en 't ging bekant altijd goed tot opte gram toe. Je begriip wel datt'r in die winkel zôdveul te beleve was voor 'n klaaine jonge, datt't wellis gebeurde dat opoe een hortie opt'r booschoppe mos wachte.

De winkel
van
Taozelaer

Schoolgaond kind

door Johan 't Hooft

vertaling in dialect: Arie Biemans

As klaain kind heb ' k eerst opte kleuterschool gezete; de ouwere meñse noeme dat nog de bewaarschool. Echt schoolgaon wastat netuurlijk nog niet, maor je was van de straet en moeder wazzie effe kwijt. Maor as kind leerde je daer vooral memmekaor om te gaon en memmekaor te speule.

Op 'n bepaold moment gong-ie dan voor 't echie voor 't eerst naer de grôte school. Wadd'n draomao: allemael snotterende kindere en moeders die d'r aage grôt moste houwe, nieuwsgierige kindere van de hōgere klasse en 'n vreemde omgeving, dat was hêel wat!

De juffrouw ving 't allemael goed op en perbeerde óóñs op óóñs gemak te krijge. Om te beginne kregte me allemael een plakkie in de schoolbanke. D'r waere glôovik twêe maete: voor grôt en voor klaain, dus je buurman of buuvrouw mozz'n bietjie van dezelfde maet weze. De klaaintjies zatte dan vooran en de grôte achteran in de klas.

Met 't leze en 't ofroepe van de naome kreeg de juf een bietjie iñzicht in 't klassie dassen onder d'r vleugels gekrege had. Hoe 't allemael percies ging weet 'k nie meer, maor we kregte zô zachiesan wel verschaoie dinge onder de knie, zôas leze mette leesplank, telle medd'n telraom en schrijve medd'n krôontjiespen.

We kregte zô zachiesan wel verschaoie dinge onder de knie

Azzie laeter naer de hōgere klasse ging kwam d'r steeds meer leerstof op ie of: geschiedenis over Wullem de Zwijger (die toch kon praote) en over hoe lang dien tachtgjaerigen oorlog aagelijk duurde. Maor ok aordrijkskunde, hōfdrekene en nog veul meer. Toen zatte me as kindere mess'n alle nog mette neuze nog naer dat krijtbord en hadde me gêen kringgesprekke, voorleesmoeders en spreekbeurte.

In de hōgste klasse kregte de vlugge leerlinge ekstra werrek voor rekene of andere vakke. Ok kregte ze dan een bietjie Frááñs zôas 'papao fume 'n pipe' of over d'n êen of andere kat die onder de bank zat. Oóñs wier dan verteld dà Frááñs belangrijk was, maor wij zagge dat nie sô.

Ok kregte ze dan een bietjie Frááñs zôas 'papao fume 'n pipe'

Ovventoe bleve d'r ok wellis kindere zitte, mêestal omdat 't tempo voor heulie 'n ietewatjie te hōg lee of omdasse nog te speuls waere. Echt onderwijs op maet waster toen nog nie bij, want anders zou 't voor sommigte kindere meschie wel een bietjie anderster gelôope weze. An 't end van de zesde klas mos 't aai wel gelege worde voor 't vervollegonderwijs. Citotoetse hadde me niet, maor de bovemêester wis wel wà voor vlees dattie in de kuip had. Dat wier dus in overleg mette ouwelui: de huishoudschool, landbouwschool, ambachschool, Mulo of voor sommigte de HBS.

Achteraf gezien vloog die laegere schooltijd toch v'rbij en d'r waere ok zat leuke dinge zôas een schooltuintjie, schoolraaisies, fillems kijke, kerst-fêest, speule op 't schoolplaaen, knikkere, knussele, tenêlaevend eñzô.

Minder leuk was 't azzie naer de schooldokter of nog erger naer de schooltandars mos. Al med al was 't een tijd waerin de juffe en mêesters perbeerde je gerêêd te maoke voor de maoschappij.

Sunterklaosaevend in 't gezin.

(Een waer gebeurd verhaol, waerdatte naome van veranderd benne)
door Nel Andeweg-van Brakel
vertaling in dialect: Arie Biemans

't Was altijd een
hêêl gezellig
fêëssie, want d'r
wiere prachtige
gedichte voor
gemaakt

't Was weer-es zôô ver: Sunterklaos was in antocht en bij 't gezin Bróóñs moste dan -zôôas ieder jaer- vantevore de lootjies weer getrokke worre. 'n Naom voor ieder geziñslid op een klaain opgevouwe pepierechie wier in vaoders pet gedaen en dan mos iederêên zôô'n lootjie trekke, zôôdad alle zeuve kindere op een kedoochie konne rekene. Dat deje ze bij de familie Bróóñs al jaere. Voor degene waervañ ze de naom uutte pet getrokke hadde wier dan een nied alste duur kedoochie gekocht en pao en moe deje netuurlijk ok mee. 't Was altijd een hêêl gezellig fêëssie, want d'r wiere prachtige gedichte voor gemaakt. D'n êêne dee dat wel iettewat beter as t'n andere, maor dikkels waere die kreupelrijmpjes ok nog wel 't leukste.

Jao, zôô'n bel bij
de deur had toen
bekant gêên
meñs

Aaindelijk was tan 't heerlijk aevendjie ańgebroke. De melkkoker sting vol sjeklaodemellek al opte platte buis van de kolekachel en d'n but-terletter was al mooi in nege stikke gesneje. De klaainste kindere waere toch al wel een bietjie zenuwachtig voor aste deurbel zou rinkele, want dan sting d'r vast wel een gevulde mand opte stoep bij de voordeur. Jao, zôô'n bel bij de deur had toen bekant gêên meñs. Bij geweune lander-rebaaiers wier de deur oop gedaen en dan rope ze geweun 'volluk' an d'n ope deur.

De kindere waere voor heulie doen erg stil dien aevend, want d'r mos goed opgelet worre wanneer ze uit volle borst konne gaon zinge van: 'Zie de maon schijnt deur de bôôme.' Toen d'r hard gebeld wier ging vaoder gauw naer de deur, want dat was zijn taek. De kindere zouwe dat nie gedurfd hebbe en ze moste netuurlijk ok zinge. Dat lied was wel een grôôte leuge want de maon scheen glad niet en 't regende pijpeste-le. Maor de mand was gelukkig drôôg gebleve en dat vonge de klaain-tjies best een wonder. Ze wiste niet datte buurman de mand bezurregd had (want een goeie buur is beter azz'n verre vrind niewaer?).

Toen begon de pret: Jantjie kreeg een houte ootochie mè blokke en een kort gedichie.

Dat las Gerda maor voor, want 't veftjie kon zellef nog nie leze. Kees kreeg een mooi schetsboek med 'n vurrefdôôs en zôô kwamme ze allemael een keer an de beurt. Bij elk kedoo was 'n gedicht en dat mos mè veul gevoel voorgeleze worre. Maor ... waer bleef nou toch 't kedoo voor pao? Dat wast'r nie bij, dus dà sting of lag nog buite in de regen. Pao Bróóns begon al te moppere: 'Dat zel dan wel strontnat weze, maor ik gao wel effe kijke.'

En daer kwam pao trug medd'n grôôt pak. 'Uitpakke pao!' Dat zee de zeun die vaoders lootjie uiite pet getrokke had. Nou, dat wier me toch 'n zootjie in die schôône kaomer: houtwol, snippers pepier, touw, van alles ... en toen kwam d'r een houte kissie tevoorschaaen en toen daer 't dessel ofgehaold wier kwam d'r een bang gemekker uit en pao haolde hêêl v'rzichtig 'n jong gaaitjie naer bovene. D'r was 'n hêêl lang gedicht bij, maor dat had 't sikkie al hallef opgefrete en de rest was nie drôôg meer en dat kwam echt nie van de regen.

D'r was 'n hêêl lang gedicht bij, maor dat had 't sikkie al hallef opgefrete

't Gaaitjie wier deur 't hêêle gezin mè veul liefde opgenome. En datt'r dien aevend een hôôp gelache is, daer hoev-ie nie naer te raoie. Nae 't ruime van de grôôte rommel wier de sjeklaodemellek iñgeschonke en d'n butterletter daer bleef ok gêên kruimeltie van over. Nae een hortie kwam d'r voor vaoders ok nog een borreltie voor d'n dag en voor de kindere waster limenaode. Daerbij doch moeder wel: 'As nou de bedde maor drôôg blijve!' D'r kwamme ok nog zoutjies op taefel, maor pao -die altijd al gek was op droppies- die koos voor de droppies. Maor daer hattie flink mee misgerekend, want medd'n mond vol droppies mos-tie vluchte naer een zekere plaes om ze gauw kwijt te kenne raoke...

maor pao -die altijd al gek was op droppies- die koos voor de droppies

En dat was nou de grôôte mop van hêêl d'n aevend: degene die 't gaaitjie gegeve had die had ok de gaaitekeutelties in een mooi schaalte gedaen en die voor z'n vaoder neergezet. Wat hebbe ze toch allemael gelache dien aevend. D'r zijn naedien nog hêêl wat Sunterklaosfêêssies gehouwe, maor dut verhaol vertelle ze d'r nog altijd graeg bij!

Bestuur Werkgroep Dialecten:

Voorzitter: J. 't Hooft, Schoolweg 29, 3281 AP, Numansdorp,
tel. 0186-651412, e-mail: hoonum@upcmail.nl

Secretaris: Chr. den Boer, Lindenlaan 28, 3286 XJ, Klaaswaal,
tel. 0186-572892, e-mail: chris.lenie@hetnet.nl en A.W. Biemans

Penningmeester: mw. M. van der Stouw, Westdijk 71, 3271 LL, Mijnsheerenland,
tel.: 0186-603076, email: mvdstouw@hetnet.nl

DE VRAGENRUBRIEK

Iedere vriend(in) van Museum Hoeksche Waard kan één of meerdere genealogische vragen betreffende de Hoeksche Waard insturen.

Met enige regelmaat komen vragen binnen die geen betrekking hebben op de Hoeksche Waard. Deze komen niet in aanmerking om geplaatst te worden in het bulletin.

Antwoorden

Er zijn geen antwoorden binnen gekomen.

Nieuwe vragen

656.

In 1730 trouwt weduwnaar Hendrik Willem Jurge in Heinenoord met Maria Gillisse van Leent.

Gevraagd: gegevens over het eerste huwelijk van Hendrik (ook wel Henrick Wilhelm Jorh).

657.

Nicolaas Jurge overleed op 30-10-1723 in Heinenoord. Hij was een "gewezen corporaal" in het cavalerieregiment van de graaf van Tilly. In 1760 gaat het regiment Tilly op in het regiment Heinenoord.

Gevraagd: nadere informatie over het regiment in Heinenoord.

658.

De "Bakkerskeet" is te vinden in Goudswaard aan het einde van de doodlopende Groeneweg. Nu een woonhuis, eerder het gebouw waar Natuurmonumenten in was gehuisvest.

Gevraagd: hoe is de "Bakkerskeet" aan zijn naam gekomen?

Antwoorden en vragen aan:

P.W. van Hulst
Zevenbergsedijkje 87
3079 DP Rotterdam
e-mail: genealogie@streekmuseumhw.nl

Peter van Hulst